

Handläggare: Henrik Silfverstolpe
Avdelningen för Strategisk Trafikplanering
Strategisk Trafikplanering
Tel: 508 263 77
henrik.silfverstolpe@gfk.stockholm.se

2001-05-18

Till
Gatu- och fastighetsnämnden

Principer för betalning av parkeringsavgifter via mobiltelefon

FÖRSLAG TILL BESLUT

1. Att godkänna denna redovisning och dessa principer för betalning av parkeringsavgifter via mobiltelefon.

Olle Zetterberg

Monica Hildingson

SAMMANFATTNING

Kontoret har fått i uppdrag att ta fram lösning för efterskottsbetalning för parkering. Detta kan t.ex. ske genom betalning via mobiltelefon, nedan kallat telefonparkering.

Kontor har gjort lyckade försök med telefonparkering. Framgent ska telefonparkering finnas för bilisterna i Stockholm genom att flera företag erbjuder telefonparkering. Kvalitet och god service uppnås genom att företagen konkurrerar med varandra. Telefonparkering är ett komplement och det är frivilligt att använda systemen för bilisten. Det utgår inte någon ersättning till företagen från stadens sida, men företagen får ta ut en serviceavgift av bilisten för att täcka sina kostnader.

UTLÅTANDE

Bakgrund

Våren 1998 gavs kontoret i uppdrag att titta på möjligheter att erbjuda efterskottsbetalning för parkeringsavgifter. Med efterskottsbetalning blir det möjligt att betala för den *faktiska parkeringstiden*. Hur betalningen ska ske är inte fastlagt.

Skälet till att staden vill erbjuda efterskottsbetalning är att underlätta för bilister som vill parkera rätt. Det ska vara möjligt att smidigt och enkelt kunna parkera och betala utan risk för att få en "lapp på rutan".

Förutom telefonparkering finns det andra system för efterskottsbetalning. Exempel är bommar som används i garage och på begränsade parkeringsytor. Vidare finns det biljettautomater där bilisten loggar in och loggar ur med ett bensinkort. Förutom telefonparkering känner kontoret idag inte till andra system för efterskottsbetalning som lämpar sig för gatumarksparkering.

När kontoret 1998 började intressera sig för telefonparkering fanns det ett bolag, Phone Park, som var verksamt i Gävle och Sundsvall. Phone Park har idag tagits över av TeleP.

Kontoret har uppvaktats av flera företag som erbjuder telefonparkering och kontoret har därför inlett en rad försök. Försök har gjorts under år 2000 med TeleP och ett israeliskt företag, Cellonet. Inför försöken beslutade gatu- och fastighetsnämnden i januari 2000 om principer för försöksverksamhet med telefonparkering. Principerna har fungerat mycket väl.

Försöksverksamheten har fallit mycket väl ut och det finns nu skäl att med vunna erfarenheter revidera principerna så att de bättre ansluter till gällande förhållanden och det synsätt som bör gälla framgent.

Upphandlingsförfarandet är inte tillämpligt vid denna typ av tjänster, eftersom att kontoret vill undvika att utpeka en (1) operatör och dennes lösning som den enda för staden. Flera skäl talar för detta, först och främst risken att "låsa fast sig" vid en given teknisk lösning som snabbt riskerar att bli föråldrad, men även att en stockholmsspecifik lösning som tas fram för gatumarksparkering torde bli onödigt kostsamt.

Det är viktigt att bilisterna upplever att systemen är säkra och att man kan lita på systemen. Det är därför viktigt att staden ställer upp klara regler för hur telefonparkering ska fungera.

För staden är det viktigt att de lösningar som erbjuds bilisterna är bra för staden. Det får inte innebära ökade kostnader för hantering eller att säkerheten sänks.

Konsekvenser

Försöksverksamheten har uppmärksammats inte bara lokalt utan internationellt. Flera företag har hört av sig till kontoret för att höra sig för om stadens arbete med telefonparkering. Stockholms stad har uppfattats som en stad som ligger långt fram när det gäller telefonparkering och att Stockholm har en öppen hållning.

Som en följd av detta har kontoret idag avtal med fyra (4) företag som erbjuder telefonparkering. Förutom TeleP (Sverige) finns idag också Easy Park (Norge), Parking Parnterns AB (Irland) och Mint (Sverige).

Krav på företagen

Företag som staden anlitar för betaltjänster för parkering ska alltid **minst** uppfylla de seriositetskrav som finns i Lagen om offentlig upphandling (LOU). Detta gäller även om företag ingår avtal med staden utan föregående upphandling.

Ekonomi

Telefonparkering innebär vissa kostnader. Kostnaderna för systemen bör i första hand bäras av den som brukar systemen. Detta innebär att staden inte finansierar framtagande av dessa lösningar.

Förutom parkeringsavgiften kan bilisten ev. komma att betala en serviceavgift. Denna avgift får företagen själva råda över och staden har inte någon inblandning i hur avgiften ser ut. Prissättning av tjänsten sker i konkurrens mellan de olika bolagen.

Parkeringsövervakning

Den svagaste länken när det gäller telefonparkering är parkeringsövervakningen.

Genom att staden sätter upp en databas till vilken de olika företagen, på ett standardiserat sätt, lämnar parkeringsdata kan kontrollen ske på ett för parkeringsvakterna ensartat sätt. Parkeringsvakterna gör kontrollen mot denna databas där alla telefonparkeringar finns registrerade.

Bilar som finns med i systemet åsätts en dekal så att vaken vet att betalning kan ske på annat sätt än genom biljettautomat. Vaken anger fordons-ID t.ex. via handdator och databasen svarar med uppgift om vilken parkeringstaxa fordonet är inloggat under. Skulle taxan inte stämma med den på platsen föreskrivna eller saknas uppgift om pågående betalning är fordonet fel-parkerat.

Företagen ansvarar för att till staden lämna korrekta data. Data lämnas till staden i realtid. I annat fall riskerar företagens kunder (bilisten) att få en parkeringsanmärkning.

Databasen håller reda på parkeringar som företagen "lägger in". Periodiskt summeras förbrukad parkeringstid och företagen får betala för sina kunders parkeringstid. På så sätt minskar staden sina risker för ekonomiska förluster.

S

Mångfald, kvalitet och service

Stadens övergripande mål om *mångfald*, *kvalitet* och *service* ska även gennomsyra telefonparkering.

Med *mångfald* förstås i detta sammanhang möjlighet att välja olika leverantörer av tjänster för telefonparkering. Flera företag tillåts verka och bilisten får själv välja det företag som passar bäst. Jämför med kontokort (VISA, MasterCard, American Express m.fl.). Staden ansvarar för att minikrav eller mininivå uppnås.

Kvalitet och *service* innebär att tjänsten har den nivå som kunderna efterfrågar. Företag som erbjuder tjänsten kommer att konkurrera sinsemellan och kvalitet och service garanteras genom denna konkurrens. Staden föreskriver inte något kvalitets- eller servicenivå.

Kontorets förslag/synpunkter

Med bakgrund till det som har sagts ovan föreslås att följande principer ska gälla för nya betalsystem för parkering i Stockholms stad på gatumark.

- 1) **Mångfald.** Flera företags tillåts erbjuda alternativa betaltjänster. Företagen får själva utforma tjänsten. Staden ger inte exklusivitet till något företag eller någon utformning på tjänst.
- 2) **Kvalitet och service.** Genom konkurrens mellan olika företag skapa god kvalitet och god service. Det är kundernas behov och krav som styr nivå på kvalitet och service.
- 3) **Komplement.** Systemen betraktas som komplement. Det är frivilligt att anslutas sig till systemen. Staden erbjuder framgent "traditionella" betalmöjligheter.
- 4) **Ingen ersättning till företag.** Parkeringsavgifter går oavkortat till staden. Företagen kan ta ut en serviceavgift av sina parkeringskunder för att täcka sina kostnader.
- 5) **Seriositet.** Endast företag som motsvarar de krav staden normalt ställer vid avtalstecknande kommer att tillåtas erbjuda sina tjänster. Krav motsvarande seriositetskraven enligt LOU ska minst gälla.

SLUT